

a hangyák tudatossággal cselekesznek. Azonban, hogy ez iránt semmi kétség se maradjon fenn,

Wasmann az előbbi kísérlet ellenőrző próbáját is elvégezte. Ugyanazt az óraüveget ismét megtöltötte vízzel, azonban nem csinált bele szigetecskét s bábokat sem tett bele. Azután ismét odaállította a boly bejárásához. A hangyák csakhamar észrevették s rövid idő múlva földet, fadarabokat dobáltak bele, míg csak a vizet teljesen ki nem szorították. Ez a kísérlet az előbbi kísérlet eredményét majdnem semmire redukálja, hiszen ha a hangyák bábjaik megmentése miatt kezdtek volna a víz kiszáritásához, az utóbbi esetben miért száritották ki a vizet?

A japáni tánczó egerek forgásáról. A japáni egerek a közönséges házi egérnek újabban mesterségesen tenyésztett válfaját képezik. Színük rendszeren szürke, fehér foltokkal tarkázva és az a furesa szokásuk van, hogy előrehaladás közben gyorsan körben forognak. Ez a sajátság, amint azt az újabb vizsgálatok kiderítették, beteges állapot. Az emberek közt is gyakori jelenség, hogy a fülben levő ivjáratok közül egyik-másik abnormálisan fejlődik ki, ami azután az illető egyénnek folytonos tántorgását vonja maga után. Ugyanezt látjuk a tánczó egereknél is. A három ivjárat közül csak az egyik fejlődik ki rendszeren, a többi kettő elesenevészedik. Ezenkívül a hallási szerv még más változáson megy keresztül, nevezetesen a hallási sejtek és idegsejtek is degenerálódnak, minélfogva a tánczó egerek teljesen süketek; és valószínűleg azért, hogy a hallást pótolják, nyújtják fejüket előre és fölfelé, miközben folytonosan szimatolnak.

Az állatok szépségéről. Az állatok alakjáról, tartásáról alkotott esztétikai fogalmaink alapját azok az észrevételek, tapasztalatok képezik, melyeket kora ifjúságunktól fogva a különböző háziállatokon szereztünk. A mi háziállataink a ló, a tehén, juh, disznó, kutya és macska. Európa déli részén a szamár, Afrika északi részén pedig a teve egészíti ki a háziállatokat. A vadászok ezenkívül a szarvasról, őzről, nyúlról stb. alkotnak maguknak esztétikai fogalmakat. A lappok az iramszarvast, a peruiak a lámát tartják a legszebb állatoknak. Ezek az állatok képezik az embernek az állatokról alkotott esztétikai ízlésének alapját. Ezeknek az állatoknak alakja, testtartása nyugvó helyzetben, mozgás közben, teherhúzás alkalmával, alapul szolgálnak a többi állat szépségének megítéléséhez. A háziállatok fejhordozásából, szemeiből következtetünk szellemi életükre is. Hogy a háziállatok alakja képezi alapját ítéletünknek más emlősök szépségének megítélésénél, kitűnik abból is, hogy ha például egy zsiraffot látunk. Önkénytelenül is a lóval hasonlítjuk össze s a lónak arányos testalkatához viszonyítva a zsiraffot, esúnyának tartjuk, mert nyaka túlságos hosszú, lábai nagyok, törzse pedig nagyon is rövid. Az egyapatájúak összes szépsége szerintünk a lóban összpontosul. A fiatal erőtől duzzadó lovat szebbnek tartjuk, mint a vén gebét, melynek feje lelóg, csontjai a bőrön keresztül látszanak s alig-alig bírja terhét czipelni. Ez azért van, mert a fiatal ló mozdulatai természetesebbek, könnyedek, testtartása büszkébb. Az antilopokat is szépeknek tartjuk. A gazella kedves alakja mindannyiunknak tetszik, mert lábai könnyen viszik testét, fejét magasan tartja, szemei nagyok. Az oroszlánt szebbnek tartjuk, mint a tigrist. Az oroszlán orra sokkal jobban hasonlít az emberi orrhoz, mint a tigrisé. A hím oroszlán sörénye fejének és nyakának erőt kölcsönöz. A nőstény oroszlán, melynek nincsen sörénye, már kevésbé szépnek tűnik föl előttünk. Mikor az oroszlánt nyugalmi helyzetben látjuk, hatalmas lábaira tekintve legott beesülni tudjuk erejét. Ha az oroszlán csak akkora volna, mint a házi macska, hatalmas sörényével nevetségesnek tűnnék föl előttünk. Általában azok az emlősök, a melyek nagyok, erősek, sokkal szebbek nézetünk szerint, mint a kiesinyek.

Drága prémek. Unga-Island a legnagyobb középpontja a tengeri vidra- és rókabőrkereskedésnek. Az összes lakosok kizárólag ezek vadászatával foglalkoznak, még pedig a lakosok egy része rendszeren vidrára, más része pedig

rókára vadászik. Kevés azoknak a száma, akik mindkét vadfajra vadásznak. A vadászat meglehetősen fáradságos, mert se a vidra, se a róka nem valami gyakori. A múlt évben például Unga-Island és a körülötte fekvő szigetek összesen 34 vidrabőrt hoztak kereskedésbe. Egy ilyen vidrabőr ára körülbelül 700 dollár (egy dollár körülbelül 2 frt). A róka sokkal gyakoribb. Egy-egy sziget évente 90 kék és fekete rókabőrt produkál. A rókabőr értéke darabonként 10 dollár. Az orosz-amerikai prémkereskedő-társulat a fekete rókát tenyésztí a szigeten. Gyakori az az eset is, hogy a fekete és kék róka kereszteződéséből utódok származnak. E hibrideknek kitűnő finom bundájuk van s ezért nagyon drágák. Az ottani indiánok is foglalkoznak vidravadászattal. Az indiánok ugyanis könnyű esónakjaikon meglepik a vidrát a nyílt tengeren s mikor felbukik a víz színére, hogy lélegzetet vegyen, hálót dobnak a fejére s azután agyonütik.

A majmok mint munkások. Dél-Afrika egyes vidékein az ottani lakosság az emberszabású majmokkal dolgoztat. Rendszeren kódarabokat osztályoztatnak velük nagyság szerint. E munkára a majom jóval alkalmasabb, mint az ember, mert sokkal jobb szemmértéke van s gyorsabban is dolgozik. A munkás majmok ilyen módon körülbelül épen annyi hasznat hajtanak gazdájuknak, mint amennyibe eltartásuk kerül. A majmok ebédidejét kivéve egész nap dolgoznak s este egy meghatározott jeltre egyszerre abbahagyják a munkát. Különbösen az egész majom-kolónia egy csoportban él s nagyon ritkán fordul elő az az eset, hogy valami fölött civakodnának. A majmok magas értelmi fokáról minden természetrajzi munkában lapokat találunk s ebből kifolyólag gyakran felvetették azt az eszmét, hogy az ember egyes, úgynevezett mechanikus munkára betaníthatná a majmot. Ezt többször meg is kísérelték s egyes esetekben sikerült a terv. A délafrikaiakon kívül a kínaiak is felhasználják a majom ügyességét, ugyanis majmokkal szedetik a tea-leveleket. Ha ezt meg bírják tenni a majmok, talán gyapotszedésre is alkalmasak volnának? Egy francia tengeri hajón a szakács mellett egy majom dolgozott a konyhában; vigyázott a tűzre, edényeket mosogatott stb. Sierra-Leoneban a majmokat vízfordásra használják. Nagyon valószínű, hogy a majmokat hazájukban még jobban is fel lehetne használni apróbb munkák végzésére a gazdasági eszközöknél, a háztartásban. Hiszen Indiában az angolok és a benszüllöttek az elefántot sok mindenre használják; a majom pedig fejlettebb értelmiségű, mint az elefánt s valószínűleg ügyesebb is, legalább rendkívül mozgékony ujjai erre mutatnak.

Szerkesztői üzenetek.

P . . . Pál. Különbösen hangulatos verse tendenciájánál fogva nem a mi lapunkba való. — **A halál.** Sajnálattunkra nem használhatjuk. — **M. Gy.** Az „*Oszi kép*”-et alkalmilag felhasználjuk. Közreműködését szívesen vesszük s kivált a muflonvadról kérnénk mielőbb — ha lehetséges — egy czikkecskét. — **V. B. Esztergom.** A botfegyver rég elkelt. — **Ifj. Sz. A.** A sóstórolt írt czikkecskét köszönettel vittük s mielőbb közölni fogjuk. — **L. L.** A vers megjelent. Köszönet. Mások is szívesen látjuk. **K. A. Szinyérváralja.** Köszönjük szíves tudósítását. Gyakori eset, hogy a nagyon megriasztott nyúl rókalyukba, odúba stb. menekül.

„A TERMÉSZET” szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, II., Donáti-utca 7. dr. Lendl Adolf intézete.

Nyomatott Wesselényi Géza könyvnyomdájában Budapest, II., Zsigmond-utca 11—15.